

El Debat sobre el Quocient d'Intel·ligència als Estats Units (1910-1920)

Des de la seva aparició a principis del segle 20, els test d'intel·ligència han estat objecte de seriosos debats que no eren només científics sinó ideològics. De fet, la polèmica sobre el Q.I. va començar quan Henry Goddard (1866-1957) traduí i experimentà les proves de l'escala psicomètrica d'Alfred Binet i Théodor Simon, que a França havien tingut relativament poca acceptació. Binet dirigia a principis de segle la 'Feeble Mind Children Institution' a Nova Jersey i observà, sorprès, que l'escala de Benet-Simon era molt més perfecta que els test ja existents per mesurar l'endarreriment mental. A partir de 1910 va començar ell mateix a aplicar el test a immigrants i trobà entre ells una ampla quantitat de febles mentals, als quals anomenà 'morons' (estúpids, imbècils).

Per a Goddard hi ha un lligam ineluctable entre anormalitat i delinqüència. Considerava que la majoria de criminals són 'morons' que amenacen la societat. D'aquí que sigui necessari detectar-los com més aviat millor.

L'any mateix que Henry Goddard iniciava els seus estudis amb immigrants, Lewis Madison Terman (1877-1959) professor de psicologia a Stanford publicà el test Stanford-Binet, revisió americana del Binet-Simon, el test indiscutit arreu del món fins a finals de la dècada de 1960. El test permet mesurar la intel·ligència d'infants i d'adults i a partir de 1912 els resultats s'expressen en forma de quocient intel·lectual (Q.I.) segons la fórmula proposada per William Stern (relació entre edat mental/edat cronològica).

Terman somniava una societat racional, justa i eficaç en què cadascú ocuparia el lloc que li pertoca en funció del seu Q.I. Per sota de 75 hi hauria la mà d'obra no qualificada. Entre 75 i 85 es podria aspirar a ser obrer especialitat, policia o perruquer (tenir perruquers de més de 85 resultaria un malbaratament de capacitats!), etc. Tant per a Goddard com per a Terman, la intel·ligència és innata, es trameta per herència i resulta impermeable a les influències educatives.

Amb la 1ª Guerra mundial, els test aconseguiran la seva expansió definitiva. L'any 1917 Robert M. Yerkes, president de l'American Psychological Association (APA) proposà que tots els reclutes passessin test d'intel·ligència per tal de detectar possibles psicòpates, febles i covards. Així la psicologia veia reforçat el seu prestigi científic. 1.700.000 soldats van ser sotmesos a tests. Però els resultats no confirmaren ni de bon tros el somni americà.

Resultà que l'edat mental promig dels blancs cridats a files era per sota del límit de la debilitat fixat per Goddard: tenien 13,08 anys, quan l'adult normal hauria de tenir 16 anys d'edat mental. Però amb els altres grups, les coses encara anaven pitjor. Els russos obtenien un 11,34, els italians un 11, els polonesos un 10,74 i a sota de tot de l'escala hi havia els negres amb a penes 10 anys d'edat mental! L'enquesta no va agradar ningú i menys encara els caps de l'exèrcit que desautoritzaren immediatament aquells psicòlegs que prenién saber millor que ells com havia de ser un bon soldat. Però molt aviat totes les empreses importants volgueren tenir test i proves psicotècniques dels seus empleats i les escoles s'hi sumaren també, convençuts tots que els tests eren una eina magnífica per classificar i orientar. Alguns psicòlegs ho aprofitaren i fer test esdevingué un negoci pròsper.

Amèrica semblava ser un país poblat per dèbils mentals, però els resultats confirmaven les hipòtesis sobre l'herència. Fins i tot quan es descobrí que els negres dels estats del nord tenien millor puntuació que els del sud en els tests, es

va negar que aquesta diferència pogués ser deguda a factors ambientals. Simplement els negres més intel·ligents del sud serien els que havien fugit d'allí per establir-se al nord.

En aquest context esclatà durant els anys 1922-1923 la controvèrsia entre el periodista Walter Lippman i els principals líders del 'mental testing'. Lippman havia estat deixeble de R.M. Yerkes i publicà nombrosos articles criticant els tests i el concepte de Q.I. Terman i Yerkes intentaren fer passar el seu oponent per un profà, ignorant de la ciència psicològica, per un bolxevic i per un americà 'd'orígens incerts' perquè Lippman era jueu, però amb això començà el declivi relatiu de la 'testocràcia'. En tot cas, els tests han continuat mantenint un cert prestigi i en països com els Estats Units són la base del sistema educatiu i de la selecció escolar.

Els tests més utilitzats encara a finals del segle passat eren els elaborats per David Wechsler (1896-1981), afinats i actualitzats. El test WAIS per als adults i el WISC per a nens tenen la particularitat d'apreciar l'èxit dels individus en el domini verbal, però també en el no-verbal, cosa que Wechsler considerà indispensable per fugir d'una definició d'intel·ligència vinculada al llenguatge.